

ת"פ 44621/10/12 - מדינת ישראל נגד רויטל דריקס סאסי

בית משפט השלום באשקלון

19 מאי 2016

ת"פ 44621-10-12 פרקליטות מחוז דרום שלוחת לכיש נ' דריקס סאסי

בפני כב' השופט חיים נחמיאס, שופט בכיר
המאשימה מדינת ישראל
נגד
הנאשמת 1. רויטל דריקס סאסי

החלטה

נדרש אני עתה להחליט בנוגע לטענה למשפט זוטא, אותה העלה הסניגור המלומד, עוד ביום 11.7.13, בפני מותב אחר.

לדברי הסניגור, הנאשמת נחקרה בתיק זה שלוש פעמים, טען שהופעל עליה לחץ על ידי החוקרים להודות באשמה ובאם לא תודה - יעצרו אותה.

עוד ציין, שרק שתיים מהחקירות מתועדות, לכן יבקש לפסול את ההודעות הן מהטעם שלא ניתנו באופן חופשי ומרצון והן בשל הפגמים בתיעוד החקירה (עמ' 8, שורה 1 ואילך לפרוטוקול הישיבה מיום 11/7/2013, בפני כב' השופטת דינה כהן, סגנית נשיא).

ציין, שחפץ הוא לחקור שלושה שוטרים לעניין משפט הזוטא.

לימים, הועבר התיק לטיפול.

בתאריך 25/7/2014 התחלנו לשמוע את העדויות בטענת משפט הזוטא.

מטעם המאשימה העיד החוקר רס"ב ליאוניד גרישפון (עמ' 25-36 לפרוטוקול); החוקר רס"ב אשר אלימלך (עמ' 36-125) ובהמשך ביום 18/6/2015, העיד קצין החקירות רפ"ק אהרון קורן (עמ' 131-142).

אותו יום הכריזה ב"כ המאשימה 'אלו עדיה' לעניין משפט הזוטא (עמ' 14, שורה 19).

הדיון נדחה לבקשת הסניגור לתאריך 28/1/2016. במועד זה העידה הנאשמת והיא לבדה מטעם ההגנה (עמ' 92-46). בהמשך ישיבת אותו יום, נשמעו על פה טיעוניהם של באי כוחם המלומדים של הצדדים בעניין משפט הזוטא: דברי ב"כ המאשימה כתובים עלי עמודים 94-99 לפרוטוקול ואילו דברי הסניגור מופיעים בעמודים 100-111 לפרוטוקול. באי כוחם המלומדים של הצדדים ביקשו לאפשר להם השלמת טיעונים בכתב ואפשרתי להם לעשות כן. ב"כ המאשימה הגישה השלמת סיכומיה בכתב ביום 3/4/2016, והסניגור לא נח ולא שקט עד שעשה כן מנגד ביום 19/5/2016.

דיון והכרעה

לא אאריך בהחלטתי זו, שכן לעניות דעתי אין צורך לעשות כן בשלב זה ואנמק בקצרה.

אין חולק שלמעשה המדובר בשלוש אמרות שנגבו מהנאשמת בתיק זה:

הראשונה כרונולוגית, ביום 30/11/2008 שעה 10.10 שנתקבלה וסומנה ת/2.

השנייה כרונולוגית מאותו יום 30/11/2008 שעה 18.40 שנתקבלה וסומנה ת/6.

השלישית מיום 3/12/2008 שעה 11.27 שנתקבלה וסומנה ת/1.

אציין כבר עתה, כי הסניגור המלומד הבהיר עוד בשלב המוקדם ביותר את העובדה, שטענת הזוטא נטענת לא כנגד שלושת אמרות הנאשמת הנ"ל, אלא כפי שנשאל על ידי ביהמ"ש בשאלת הבהרה בישיבה מיום 28/1/2016 (עמ' 98, שורה 8), שטענתו למשפט הזוטא מכוונת אך בנוגע לאמרה השנייה והשלישית הנזכרות דלעיל ולא בנוגע לראשונה.

ב"כ המאשימה ביקשה בסיכומיה בעל פה ובכתב, לדחות את הטענות שהועלו במשפט הזוטא בדבר פסילת הודעות הנאשמת, הן במישור העובדתי והן במישור המשפטי.

מנגד, הסניגור המלומד מבקש לפסול את הודעותיה הנזכרות במשטרה משני טעמים ופגמים.

הפגם הראשון לדבריו, נוגע לטענת הנאשמת כי הודתה בחלק מהחשדות שיוחסו לה, אך בשל לחצים והבטחות פסולים מגורמי החקירה השונים שאמרו לה כי אם תודה בדברים לא תיעצר ואם לא - אזי תיעצר.

הפגם השני לדבריו, הינו גם טכני וגם מהותי הבאים לידי ביטוי בכמה ראשים: איכות האודיו הנמוכה שאיננה מאפשרת שמיעת כל האמור בחקירה; הטענה שהחוקרים אינם מתעדים אמירות ודברים חשובים שנאמרו בחקירה; העובדה שהנאשמת איננה מוזהרת בתחילת חקירתה השנייה והעובדה שהחקירה השלישית כלל לא תועדה.

סיכומם של דברים טען שכל אלה מחייבים את פסילת הודאותיה של הנאשמת במשטרה, קרי, באמרותיה השנייה (ת/6) והשלישית (ת/1).

כידוע, על פי דיני הראיות, יש לאבחן בין קבילותה של הודאה כראיה במשפט לבין משקלה של ראיה שנתקבלה בביהמ"ש.

תנאי הקבילות של הודאה, או הודיה כלשון החוק, נקבע בסעיף 12 (א) לפקודת הראיות הזכור לכל. ברור, כי נטל ההוכחה להיותה של ההודאה חופשית ומרצון רובץ על התביעה הכללית והיא אשר נושאת בנטל של הבאת הראיות. מכאן, שגם עליה לפתוח בדיון כדי להוכיח את הקבילות של ההודאה. אם עולה בהקשר זה טענת התנגדות כלשהיא מצד הנאשם מקוים 'משפט זוטא'.

כמובן, שקיומו של נטל ההוכחה משליך על מידת ההוכחה הנדרשת מן המאשימה וכי עליה להוכיח גרסתה בכל עת מעבר לכל ספק סביר. אם נותר ספק סביר בדבר מסירת ההודאה באופן חופשי ומרצון - היא לא תתקבל.

עוד נקבע על פי הפסיקה כי לצורך מתן מענה לשאלה: האם המאשימה הוכיחה שההודאה נמסרה באופן חופשי ומרצון וכנדרש על פי החוק, יש לאבחן בין המקרים השונים ובין האמצעים הפסולים הנטענים שהופעלו עובר למתן ההודאה.

לצורך קביעת המבחנים, מבדילה הפסיקה בין סוגי האמצעים הפסולים אשר נקיטתם עובר לקבלת ההודאה הוכחה בביהמ"ש ונתגבשו אף גישות שונות בעניין:

כך למשל, כאשר ננקטו כנגד חשוד אמצעים פסולים שהינם ברוטליים ובלתי אנושיים של התעללות -

גישתו של כב' השופט גולדברג בע"פ 115/82, הינה שתיפסל ההודאה מבלי שיוסיפו לבחון אם האמצעים הללו השפיעו בפועל על הנחקר, גם אם לא נפגעה חופשיות הודעתו וזאת על אף האמצעי הפסול שננקט.

לפי גישתו של הנשיא יצחק כהן ע"פ 115/82, הרי גם במקרים בהם ננקטו אמצעים קיצוניים יש עדיין מקום לבדיקה אם האמצעים הפסולים הללו אכן השפיעו הלכה למעשה על הנחקר. לפי גישה זו, אם יתברר בסופו של יום שאמצעי הלחץ יהיו אשר יהיו לא השפיעו בפועל על הנחקר ואף ביהמ"ש ישתכנע שדברים אלו של הנאשם נכונים - אזי שאין

להגיד שההודאה ניתנה כתוצאה משימוש באמצעים פסולים והיא תהיה קבילה.

זו גם היתה בשעתו גישתו של כב' השופט (כתוארו אז) חיים כהן, בתיק ע"פ 127/76.

באשר למקרים בהם הוכח לביהמ"ש כי עובר להודאה ננקטו לגבי החשוד אמצעים אשר בהם אמנם דבק פסול כלשהוא, אך לאור טיבם וטבעם הם אינם נושאים עליהם סממן חיצוני כאמור - רשאית המאשימה לנסות ולשכנע את ביהמ"ש, כי על אף שננקט אמצעי פסול, הודה המודה לשם הודאה, על דעתו הוא ומתוך מניעיו שלו. במקרה שכזה, ביהמ"ש לא יבחן את חומר הראיות כדי לעמוד על כך אם יש מקום לקבלת ההודאה על אף האמצעי הפסול שהופעל. אלו הדברים נאמרו ונכתבו על ידי כב' הנשיא מאיר שמגר עוד בתחילת שנות ה-90 בתיק ד"נ 3081/91.

מבלי להאריך שלא לצורך, אפנה לדברים שכתבו שופטי בית המשפט העליון הנכבדים לאחרונה בפרשת זדורוב ע"פ 7939/10 שם סקרו את המסגרת הנורמטיבית לבחינת קבילותם של הודאות חוץ על פיה ישנם שני מסלולים לבחינתם:

"... האחד, מסלול סטטוטורי המעוגן בסעיף 12 לפקודת הראיות, המורה כי הודאה תהא קבילה "רק אם הביא התובע עדות בדבר הנסיבות שבהן ניתנה ההודאה ובית המשפט ראה שההודאה היתה חופשית ומרצון". בראשיתו, איפשר מבחן "חופשיות הרצון" פסילת הודאות שניגבו אגב שימוש באמצעים של כפיה ואלימות או איום לנקוט בהם וכן תחבולה ופיתוי בלתי הוגנים. המבחן פורש ככזה שנועד להגן על אמינות ההודאות, כלומר תכליתו היתה למנוע קבלתן של הודאות שקר [הלכת יששכרוב, פסקה 24; ע"פ 5956/08 אל עוקה נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 9 לפסק דינו של השופט הנדל (23.11.2011) (להלן: עניין אל עוקה); עניין מובראק, פסקה 38]. בהמשך פורש הסעיף באופן המאפשר פסילת הודאות גם בשל פגיעה שלא כדין בזכויותיו של הנחקר לשלמות הגוף והנפש וכן בשל פגיעה משמעותית וחמורה באוטונומית הרצון ובחופש הבחירה שלו במסירת הודאתו [הלכת יששכרוב, פסקאות 32-37; עניין מובראק, פסקה 38]. נקבע כי שימוש באמצעים הכרוכים בפגיעה כאמור יוביל לפסילת ההודאה, אף כאשר לא מתעורר חשש בדבר אמיתותה [הלכת יששכרוב, פסקה 32]."

...

המסלול השני לבחינת קבילות הודאות הוא במסגרתה של דוקטרינת הפסלות הפסיקתית, שמקורה בהלכת יששכרוב. על פי הדוקטרינה, לבית המשפט מסור שיקול הדעת לפסול ראיה, לרבות הודאה, אם נוכח הוא לדעת כי היא הושגה שלא כדין וקבלתה במשפט תגרום לפגיעה מהותית בזכותו של הנאשם להליך הוגן [הלכת יששכרוב, פסקה 76; ע"פ 1301/06 עזבון המנוח יוני אלזם ז"ל נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקאות 2-3 לפסק דינה של השופטת חיות (22.6.2009) (להלן: עניין אלזם); עניין מובראק, פסקה 39]. החלת הדוקטרינה במקרה הקונקרטי

מותנית בכך שהראיה הושגה שלא כדין, דהיינו תוך שימוש באמצעי חקירה המנוגדים להוראה הקבועה בחקיקה או בנוהלים מחייבים, באמצעי חקירה בלתי הוגנים או באמצעים הפוגעים שלא כדין בזכות יסוד מוגנת; ושקבלתה במשפט תפגע משמעותית בזכותו של הנאשם להליך הוגן שלא על פי גדריה של פסקת ההגבלה [הלכת יששכרוב, פסקאות 63-68]. אמות המידה המנחות בהקשר זה הן, בין היתר, אופייה וחומרן של אי החוקיות שהיתה כרוכה בהשגת הראיה; בחינת הנזק מול התועלת החברתיים הכרוכים בפסילת הראיה; וכן מידת ההשפעה של אמצעי החקירה על הראיה שהושגה [שם, פסקאות 70-73].

אם כן, גם במסלול זה נדרשים אנו לבחון את השפעתו בפועל של השימוש באמצעי החקירה על השגת ההודאה [ראו בעניין זה עניין מובארק, פסקה 73]."

בחנתי ושקלתי את הדברים והגם שאני נוטה לקבל את טענות הסניגור המלומד, באשר לפגמים שנפלו בחקירת הנאשמת, ככל שטען אותם במסגרת 'משפט הזוטא' ופרוט מדויק של הערכת העדויות וראיות יכתב בבוא העת, במידת הצורך בהכרעת הדין, עדיין אני סבור כי דין בקשת הסניגור לפסילתן של שתי הודאות הנאשמת לגביהן טען 'משפט זוטא' דהיינו 6/ת-1 להידחות, אני קובע כי ראיות אלו קבילות ותתקבלנה כמוצגים.

עם זאת, משקלן של ראיות אלה יקבע במסגרת הכרעת הדין לאחר שמיעת המשפט כולו ולאחר שאשמע טיעוני הצדדים גם ביחס למשקל ובשים לב לפגמים שנטענו שנפלו בהן, ואין להוציא מכלל אפשרות שמשקלן יהיה אף מועט ביותר אם לא אפסי לחלוטין.

לאור האמור דלעיל, לא נותר אלא לקבוע מועדים נוספים לסיום פרשת המאשימה ולפרשת ההגנה כדי שניתן יהיה ליתן הכרעת דין בהקדם האפשרי בתיק זה.

ניתנה היום, י"א אייר תשע"ו, 19 מאי 2016, במעמד ב"כ הצדדים.